

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در اسفندماه سال ۱۴۰۲

بخش صنعت و معدن

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۹۷۱۹

کد موضوعی: ۲۲۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در اسفندماه سال ۱۴۰۲، بخش صنعت و معدن

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدل‌سازی)

مدیر مطالعه: محمدرضا عبداللهی

تهیه و تدوین کنندگان: عالیه ناظمی، علیرضا آذربایجانی

ناظر علمی: سیدمهدی بنی‌طبا

ویراستار ادبی: سیده‌مرضیه موسوی راد

صفحه‌آرا: —

واژه‌های کلیدی:

۱. شاخص صنعت
۲. شاخص تولید
۳. شاخص فروش
۴. شاخص قیمت

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۱/۲۸

به نام خدا

فهرست مطالب

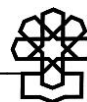
چکیده.....	۱
خلاصه مدیریتی.....	۱
۱. مقدمه.....	۳
۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی.....	۳
۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی.....	۵
۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات.....	۹
۳-۲. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو.....	۱۰
۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه.....	۱۱
۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر.....	۱۲
۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو.....	۱۳
۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی.....	۱۵
۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی.....	۱۷
۶. جمع‌بندی.....	۱۸
پیوست.....	۲۰
پی‌نوشت.....	۲۳
منابع و مأخذ.....	۲۳

فهرست جداول

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی اسفندماه سال ۱۴۰۲.....	۵
جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها.....	۲۰
جدول ۲ پیوست. آمار مربوط به رشد فروش کل رشته‌فعالیت‌ها.....	۲۱
جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی اسفندماه سال ۱۴۰۲.....	۲۲

فهرست نمودارها

- نمودار ۱. شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۴
- نمودار ۲. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی..... ۴
- نمودار ۳. رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل..... ۴
- نمودار ۴. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۶
- نمودار ۵. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل..... ۷
- نمودار ۶. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۸
- نمودار ۷. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل..... ۸
- نمودار ۸. شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۹
- نمودار ۹. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات..... ۹
- نمودار ۱۰. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل..... ۱۰
- نمودار ۱۱. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۰
- نمودار ۱۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۰
- نمودار ۱۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به‌جز دارو)..... ۱۰
- نمودار ۱۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۱
- نمودار ۱۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۱
- نمودار ۱۶. شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- نمودار ۱۷. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه..... ۱۱
- نمودار ۱۸. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل..... ۱۲
- نمودار ۱۹. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۲
- نمودار ۲۰. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۲
- نمودار ۲۱. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۲
- نمودار ۲۲. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه قبل..... ۱۳
- نمودار ۲۳. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۳
- نمودار ۲۴. شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۴
- نمودار ۲۵. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو..... ۱۴
- نمودار ۲۶. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل..... ۱۴
- نمودار ۲۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۴
- نمودار ۲۸. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت..... ۱۵
- نمودار ۲۹. شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - اسفندماه سال ۱۴۰۲..... ۱۶
- نمودار ۳۰. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت دارو..... ۱۶
- نمودار ۳۱. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر..... ۱۷
- نمودار ۳۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۸
- نمودار ۳۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی..... ۱۸
- نمودار ۳۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل..... ۱۸
- نمودار ۳۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل..... ۱۸

پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در اسفندماه سال ۱۴۰۲ بخش صنعت و معدن

چکیده

در اسفندماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۰/۷٪ و ۱ درصدی را تجربه کرده است، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۲/۸٪ و شاخص فروش افزایش ۶/۹ درصدی داشته‌اند؛ همچنین عملکرد سالانه نیز گویای آن است که در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۱، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی به ترتیب رشد ۰/۴٪ و کاهش ۱/۲ درصدی را تجربه کرده است.

در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات کاهش ۴/۷٪ و ۳/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۸/۶ درصدی و شاخص فروش افزایش ۴/۱ درصدی داشته است. همچنین، شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به‌جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲ درصدی و شاخص فروش افزایش ۷/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۶/۸ درصدی و شاخص فروش افزایش ۵/۷ درصدی داشته است.

در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۸ درصدی داشته و همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۵/۵٪ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۱۸/۱ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل ۱/۵٪ واحد درصد تغییر یافته و میزان ۲۰/۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

خلاصه مدیریتی

بیان مسئله

تحلیل روند رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به‌دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به‌عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت مورد استفاده قرار می‌گیرد. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به‌صورت ماهیانه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های بورسی را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌روز، برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد بیشتر خواهد بود. زیرا بازخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاستگذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این درحالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به‌صورت فصلی و با تأخیر ارائه می‌شود.

یافته‌های کلیدی

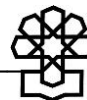
طی اسفندماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۰/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۲/۸ درصدی مواجه شده است و سال ۱۴۰۲ را با رشد ناچیز ۰/۴ درصدی نسبت به سال قبل به پایان رسانده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته فعالیت صنعتی بورسی ۵ رشته فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۱۰ رشته فعالیت کاهش در شاخص تولید را تجربه کرده‌اند. رشته فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «کک و پالایش» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «سیمان» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین طی اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» و «سیمان» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته فعالیت‌های «پلاستیک» و «دارو» و «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند.

شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۵/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۲۸ درصدی مواجه شده است و سال ۱۴۰۲ را با افزایش ۱۲/۹ درصدی نسبت به سال قبل به پایان رسانده است.

طی اسفندماه سال ۱۴۰۲، شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۶/۹ درصدی مواجه شده است و سال ۱۴۰۲ را با کاهش ۱/۲ درصدی نسبت به سال قبل به پایان رسانده است. در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، ۷ رشته فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۸ رشته فعالیت کاهش در شاخص فروش داشته‌اند. رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «شیمیایی (به‌جز دارو)» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند. همچنین در این ماه نسبت به ماه قبل، رشته فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «کاشی و سرامیک» و «غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته فعالیت‌های «دارو»، «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش ثبت کرده‌اند.

شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۴/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۶/۴ درصدی مواجه شده است و سال ۱۴۰۲ را با رشد ۲/۶ درصدی نسبت به سال قبل به پایان رسانده است.

در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهیانه قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۸ درصدی داشته و همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه با کاهش ۵/۵ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۱۸/۱ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه شاخص قیمت نیز در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل ۱/۵ واحد درصد تغییر یافته و میزان ۲۰/۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

۱. مقدمه

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی با استفاده از داده‌های ماهیانه شرکت‌های صنعتی بورسی پذیرفته شده در بورس^۱ محاسبه می‌شود. در تهیه این شاخص‌ها از اطلاعات ماهیانه ۳۲۲ شرکت بورسی استفاده می‌شود و علاوه بر اندازه‌گیری تغییرات میزان تولید، فروش و قیمت در بخش صنعت، در محاسبات ملی نیز نقش مهمی ایفا و برآوردی از تغییرات ماهیانه ارزش افزوده ایجاد شده را در صنایع مختلف و به دنبال آن در کل اقتصاد منعکس می‌کنند.

شاخص تولید صنعت بانک مرکزی و مرکز آمار ایران با تواتر فصلی و همچنین شاخص قیمت فصلی مرکز آمار و شاخص قیمت ماهیانه بانک مرکزی منتشر می‌شود، اما الزامی به انتشار شاخص فروش صنعت ندارند. از طرفی، این آمار چندین ضعف اساسی دارد که مهم‌ترین آن وقفه سه‌ماهه در انتشار داده‌ها و بعضاً متوقف شدن انتشار آنها و نداشتن تواتر ماهیانه است.

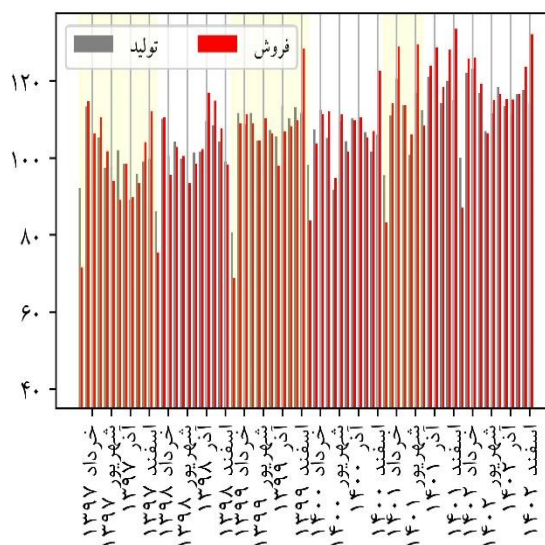
شاخص‌های ماهیانه تولید، فروش و قیمت استخراج شده از اطلاعات عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تا حد زیادی می‌توانند با دقت مناسب و به صورت به‌هنگام تحولات بخش صنعت و معدن کشور را توضیح دهند و با توجه به بررسی‌های انجام شده و تطبیق دادن این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران که به صورت فصلی منتشر می‌شود، مشخص شده، این شاخص به‌خوبی می‌تواند در وقفه انتشار این شاخص‌های رسمی، شاخص جایگزین مناسبی برای آن باشد [۱]. در این مطالعه تغییرات شاخص‌های تولید، فروش و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در اسفندماه سال ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفته است.

۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی

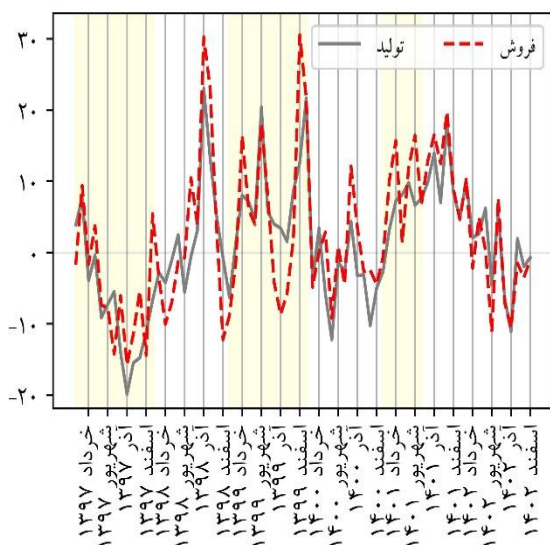
در اسفندماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۰/۷ و ۱ درصدی را تجربه کرده است، همچنین نسبت به ماه قبل شاخص تولید کاهش ۲/۸ و شاخص فروش افزایش ۶/۹ درصدی داشته‌اند.

۱. شرکت‌های بورسی شامل تمام شرکت‌های تولیدی صنعتی و معدنی بورس و فرابورس می‌شود که گزارش‌های فعالیت ماهیانه خود را در سایت کدال منتشر می‌کنند.

نمودار ۱. شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (۱۳۹۵=۱۰۰)

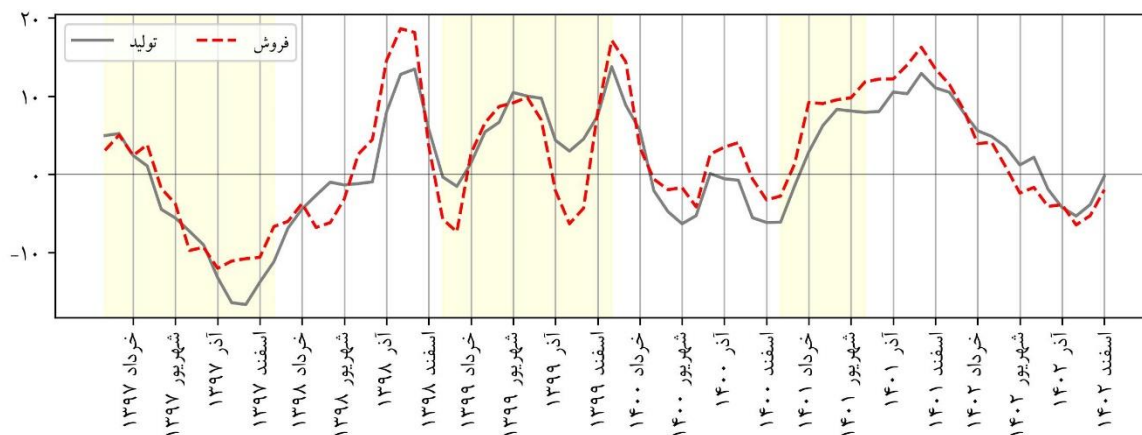
نمودار ۲. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی (درصد)

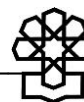
مأخذ: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

طی سه‌ماهه منتهی به اسفندماه سال ۱۴۰۲، رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص تولید کاهش ۰/۳ درصدی و شاخص فروش آن کاهش ۲ درصدی را نشان می‌دهند.

نمودار ۳. رشد میانگین متحرک سه‌ماهه شاخص‌های تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی نسبت به دوره مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: همان.

جدول ۱. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی اسفندماه سال ۱۴۰۲

شاخص فروش		شاخص تولید				رشد شاخص تولید و فروش
رشد ۱۲ ماهه نسبت به ۱۲ ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد ۱۲ ماهه نسبت به ۱۲ ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
-۱/۲	-۱/۰	۶/۹	۰/۴	-۰/۷	-۲/۸	صنعت
-۵/۱	۷/۸	۵/۷	-۱/۷	-۲/۰	-۶/۸	رشته‌های شیمیایی به جز دارو
-۲/۶	-۱۱/۳	۹/۷	۱/۴	-۳/۷	۵/۰	فلزات پایه
-۷/۵	-۳/۴	۴/۱	-۲/۰	-۴/۷	-۸/۶	خودرو و قطعات
۲/۶	-۱۴/۵	-۱۶/۴	۱۲/۹	۱۵/۱	-۲۸/۰	معدن

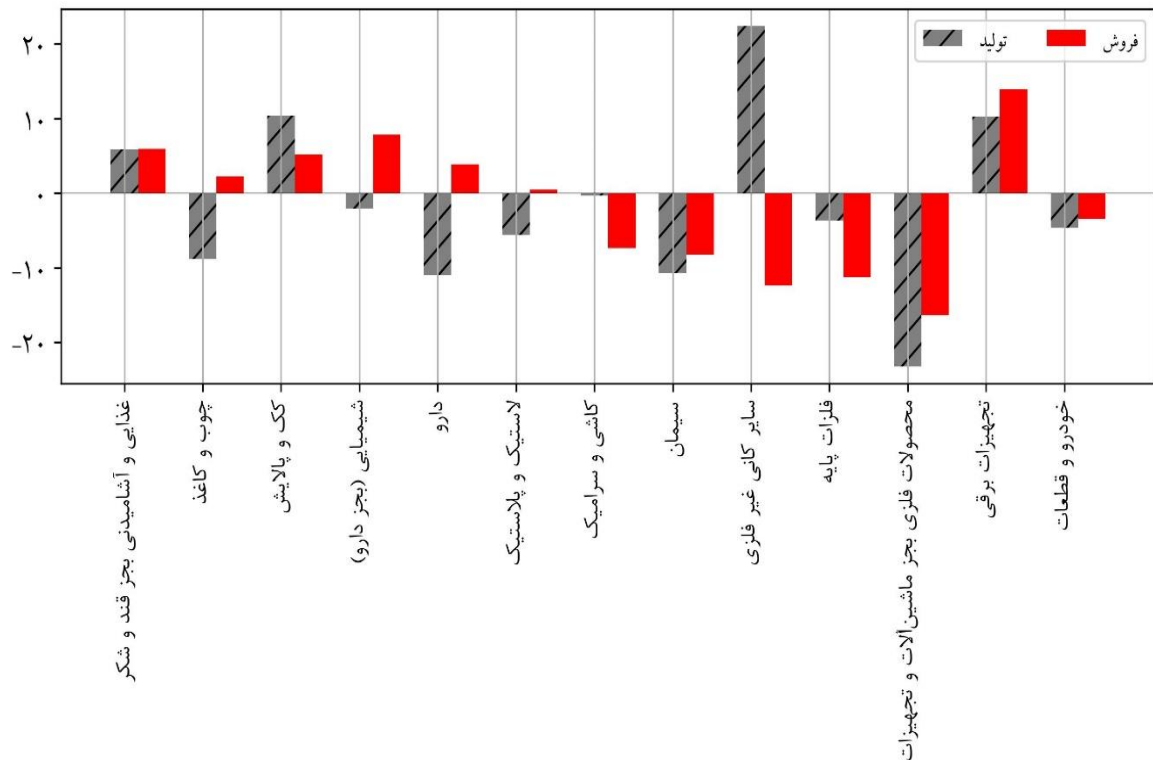
مأخذ: همان.

۳. شاخص‌های تولید و فروش به تفکیک رشته‌فعالیت‌های صنعتی بورسی

اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۵ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص تولید و ۱۰ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص تولید داشته است. رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «کک و پالایش» و «تجهیزات برقی» بیشترین افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «دارو» و «سیمان» بیشترین کاهش در شاخص تولید داشته‌اند.

همچنین در این ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل، از بین ۱۵ رشته‌فعالیت صنعتی بورسی، ۷ رشته‌فعالیت افزایش در شاخص فروش و ۸ رشته‌فعالیت کاهش در شاخص فروش را تجربه کرده‌اند. رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» بیشترین افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «سایر کانی غیرفلزی» و «فلزات پایه» بیشترین کاهش را در شاخص فروش تجربه کرده‌اند.

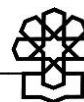
نمودار ۴. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)^۱

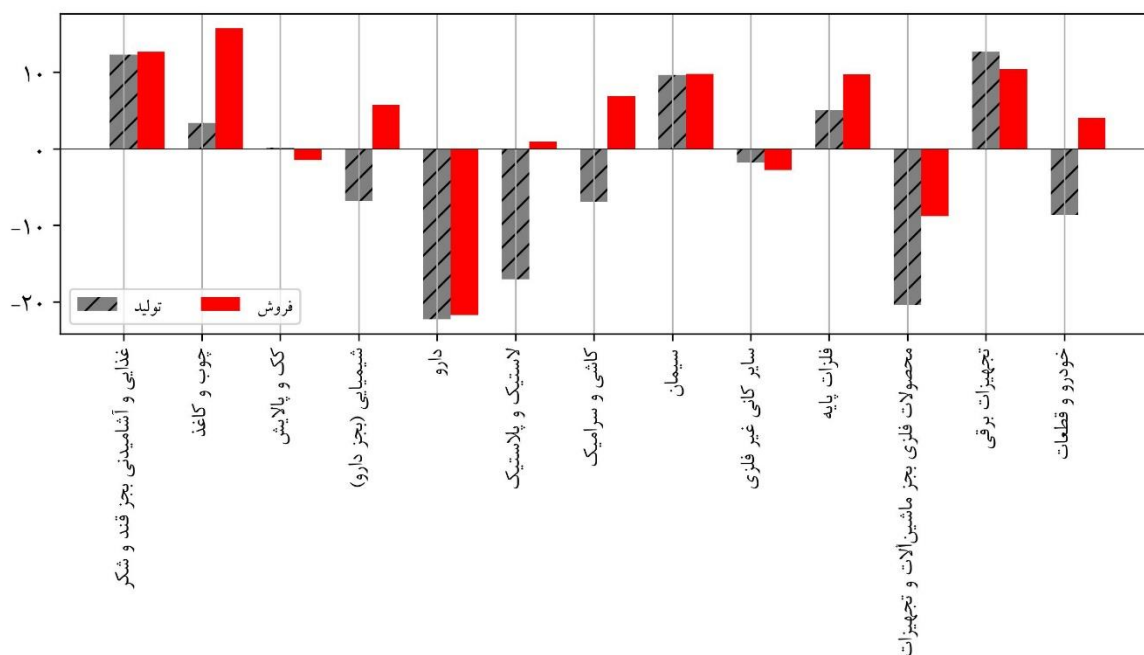
مأخذ: همان.

طی اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «سیمان» افزایش در شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «لاستیک و پلاستیک» کاهش در شاخص تولید ثبت کرده‌اند. همچنین، رشته‌فعالیت‌های «چوب و کاغذ»، «غذایی و آشامیدنی بجز قند و شکر» و «تجهیزات برقی» افزایش در شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «محصولات فلزی بجز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «سایر کانی غیرفلزی» کاهش در شاخص فروش داشته‌اند.

۱. همان‌طور که در گزارش پشتیبان بیان شده است، در رشته‌فعالیت منسوجات و ماشین‌آلات و تجهیزات چهار شرکت در بورس پذیرش شده‌اند و لذا اولاً، شاخص بنگاه‌های بورسی این صنعت گویای وضعیت این بخش از اقتصاد نیست و ثانیاً، به دلیل تعداد کم بنگاه‌ها احتمال نوسان زیاد در این رشته‌فعالیت بیشتر است. برای نمایش بهتر اطلاعات در نمودارها، این رشته‌فعالیت از نمودارهای ۴ تا ۷ حذف شده است.

نمودار ۵. رشد شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت‌های صنعتی در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل (درصد)

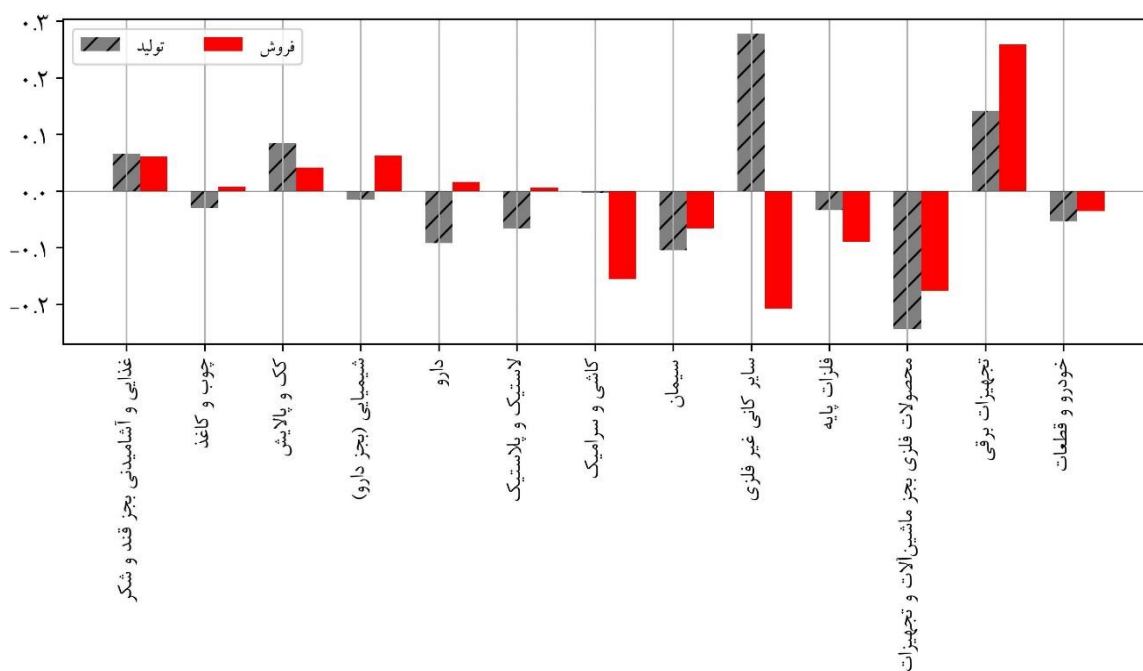

مأخذ: همان.

طی اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «کک و پالایش» و «تجهیزات برقی» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات»، «سیمان» و «دارو» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند. همچنین رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «سایر کانی غیرفلزی»، «محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «کاشی و سرامیک» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش داشته‌اند.

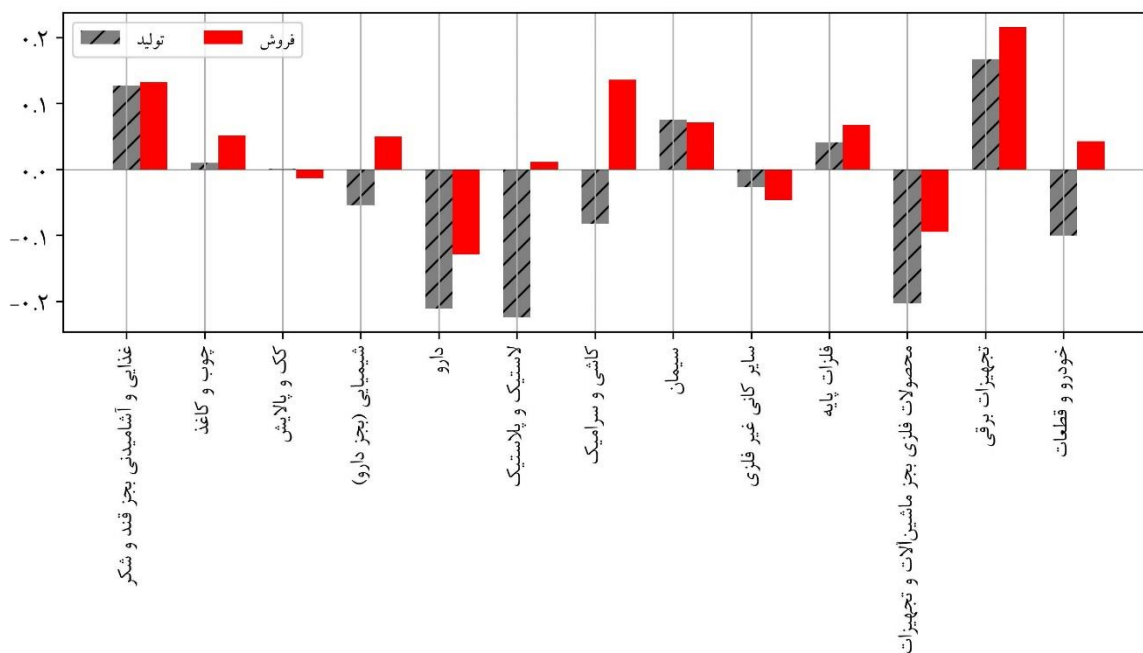
طی اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل، رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «سیمان» بیشترین سهم را در افزایش شاخص تولید و رشته‌فعالیت‌های «لاستیک و پلاستیک»، «دارو» و «محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات» بیشترین سهم را در کاهش شاخص تولید داشته‌اند، همچنین رشته‌فعالیت‌های «تجهیزات برقی»، «کاشی و سرامیک» و «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» بیشترین سهم را در افزایش شاخص فروش و رشته‌فعالیت‌های «دارو»، «محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «سایر کانی غیرفلزی» بیشترین سهم را در کاهش شاخص فروش ثبت کرده‌اند.

نمودار ۶. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

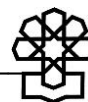

مأخذ: همان.

نمودار ۷. سهم رشته‌فعالیت‌ها از رشد شاخص‌های تولید و فروش بخش صنعت در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

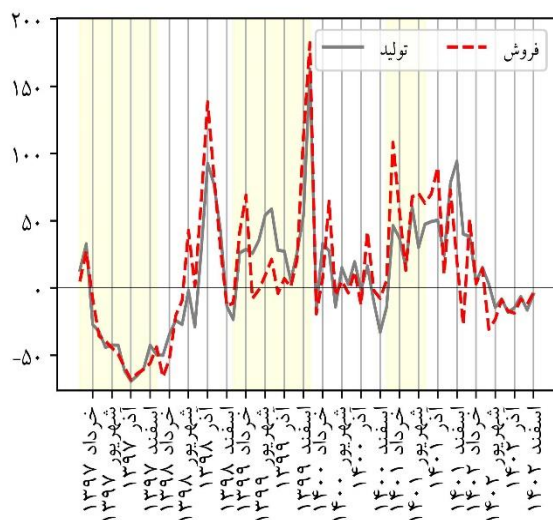

در ادامه به بررسی رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات»، «شیمیایی (به جز دارو)» و «فلزات پایه» به دلیل ضریب اهمیت بالای این رشته‌فعالیت‌ها در محاسبه شاخص و همچنین رشته‌فعالیت‌های «غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر» و «دارو» به دلیل اثرپذیری از حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی در واردات نهاده‌های آنها پرداخته شده است.

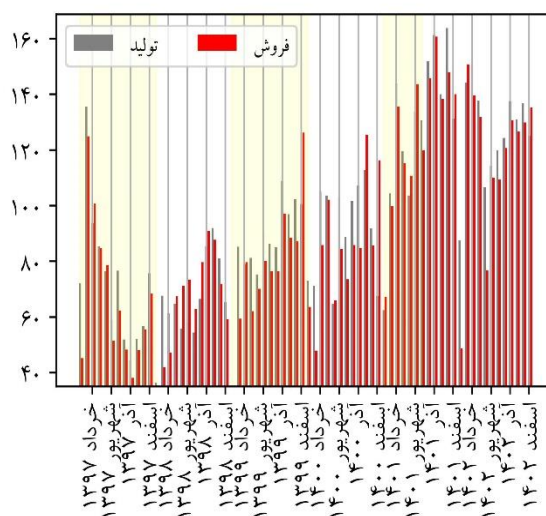
۳-۱. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت خودرو و قطعات

در اسفندماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید رشته‌فعالیت خودرو و قطعات بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۴/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۸/۶ درصدی داشته و همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۴ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۴/۱ درصدی داشته است. همان‌طور که در نمودار ۱۰ نشان داده شده، نسبت به ماه قبل شاخص فروش زیربخش «خودرو سنگین» و «خودرو سواری» رشد مثبت داشته‌اند، همچنین مطابق نمودار ۱۱، نسبت به ماه مشابه سال قبل تنها شاخص فروش زیربخش «خودرو سنگین» افزایش یافته است.

نمودار ۹. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (درصد)

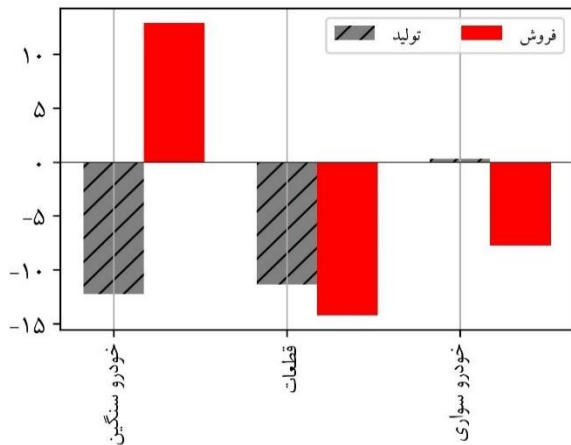

نمودار ۸. شاخص‌های تولید و فروش بخش خودرو و قطعات (۱۳۹۵=۱۰۰)

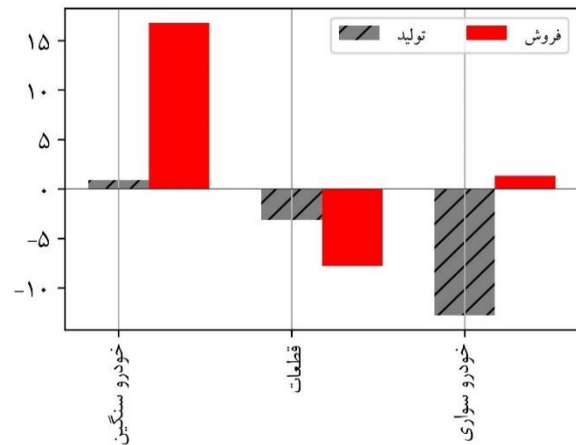

مأخذ: همان.

نمودار ۱۱. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۱۰. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های خودرو و قطعات نسبت به ماه قبل (درصد)

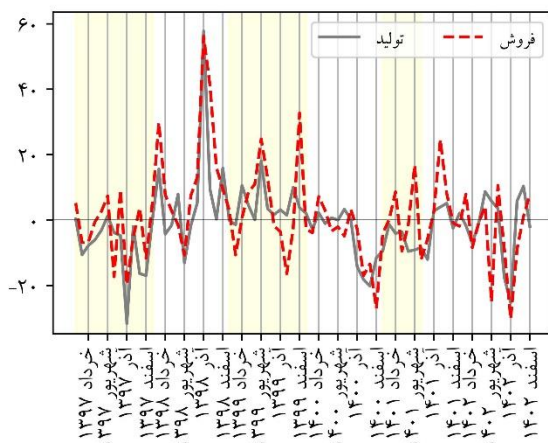

مأخذ: همان.

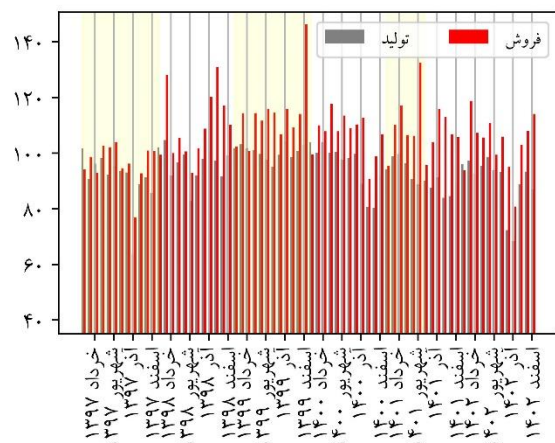
۲-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو

در اسفندماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید رشته‌فعالیت شیمیایی به جز دارو، بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۲ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۶/۸ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۷/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۵/۷ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۴، نسبت به ماه قبل شاخص فروش تمام زیربخش‌ها به جز «پلاستیک و لاستیک مصنوعی» افزایش یافته است. همچنین، نسبت به ماه مشابه سال قبل نیز افزایش شاخص فروش تحت‌تأثیر افزایش فروش زیربخش «خوراک پالایشگاه‌ها» رشد مثبتی داشته است.

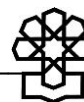
نمودار ۱۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (درصد)

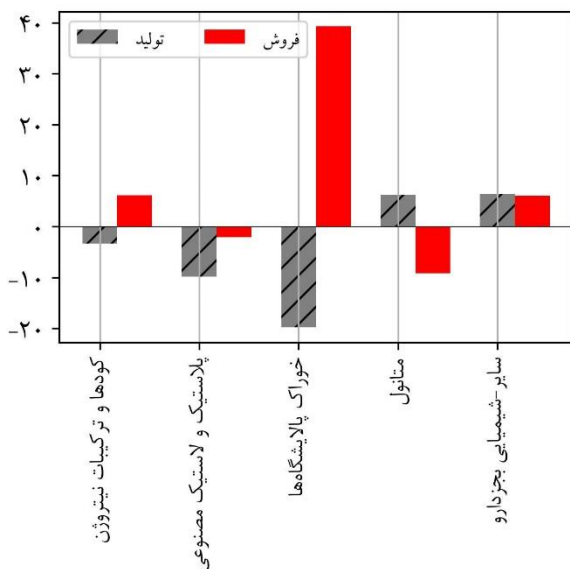
نمودار ۱۲. شاخص‌های تولید و فروش بخش شیمیایی (به جز دارو) (۱۳۹۵=۱۰۰)

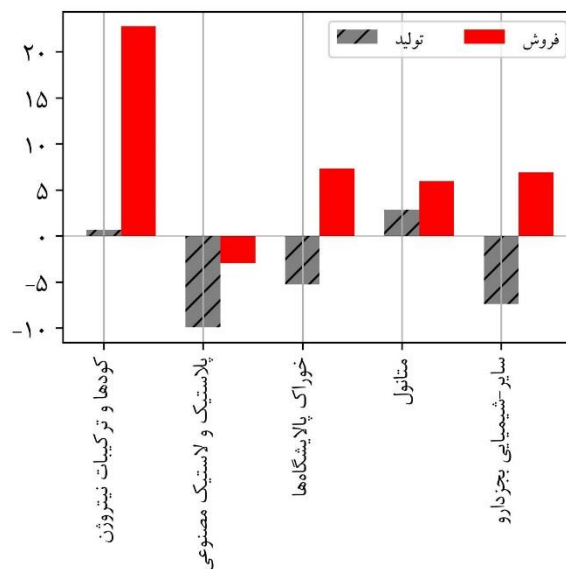
مأخذ: همان.

نمودار ۱۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل

نمودار ۱۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های شیمیایی به جز دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

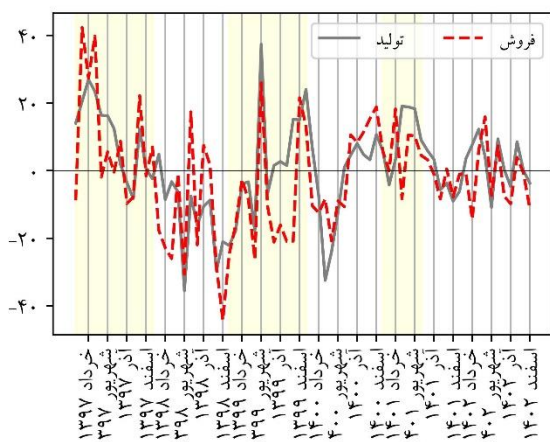

مأخذ: همان.

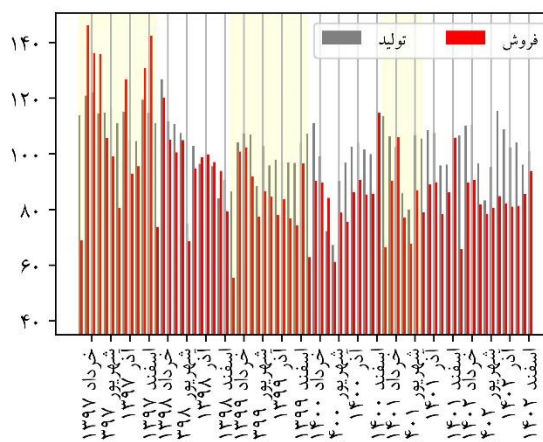
۳-۳. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت فلزات پایه

در اسفندماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید رشته‌فعالیت فلزات پایه بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۳/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۵ درصدی داشته است. در مقابل شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۱/۳ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۹/۷ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۱۸، نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش زیربخش‌های اصلی افزایش یافته است. از طرفی نسبت به ماه مشابه سال قبل، شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها به جز شاخص تولید «شمش» کاهش یافته است.

نمودار ۱۷. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (درصد)

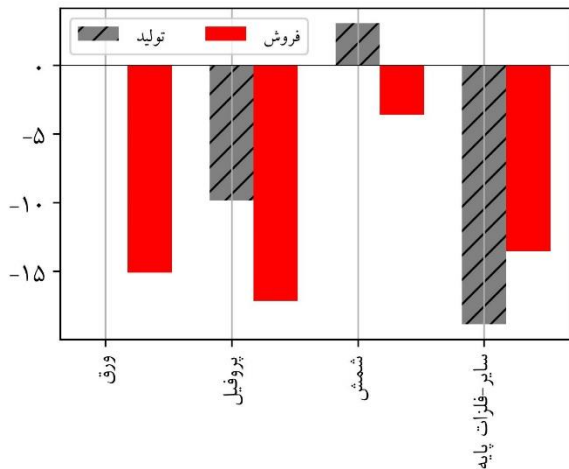

نمودار ۱۶. شاخص‌های تولید و فروش بخش فلزات پایه (۱۳۹۵=۱۰۰)

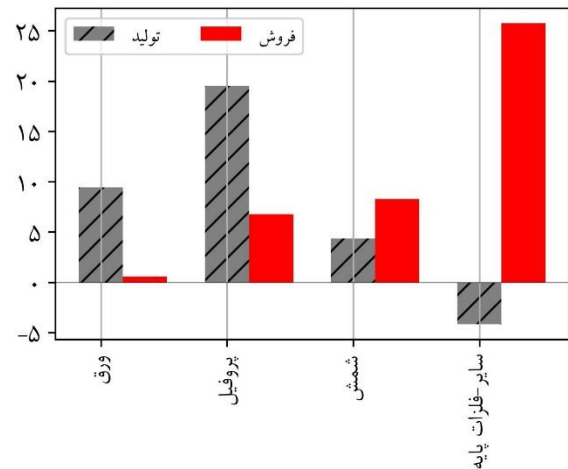

مأخذ: همان.

نمودار ۱۹. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۱۸. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های فلزات پایه نسبت به ماه قبل (درصد)

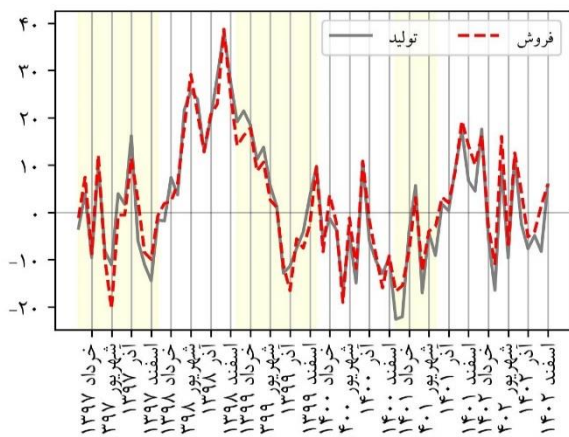

مأخذ: همان.

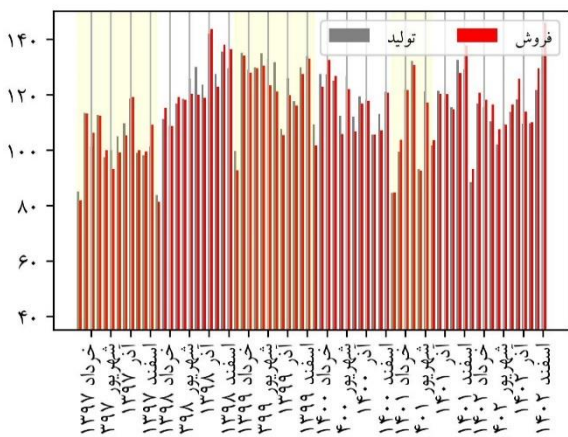
۳-۴. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر

در اسفندماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر بر مبنای شرکت‌های بورسی، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۵/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۲/۳ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۵/۹ درصدی و نسبت به ماه قبل افزایش ۱۲/۶ درصدی داشته است. مطابق نمودار ۲۲ نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها به جز «لبنیات» افزایش یافته، همچنین مطابق نمودار ۲۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها به جز «کیک و بیسکویت» افزایش یافته است.

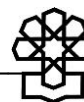
نمودار ۲۱. رشد نقطه به نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (درصد)

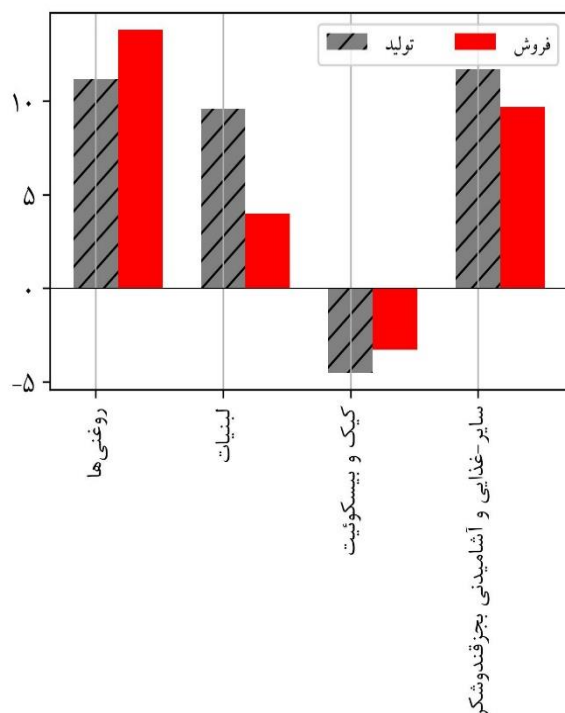
نمودار ۲۰. شاخص‌های تولید و فروش بخش غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر (۱۳۹۵=۱۰۰)

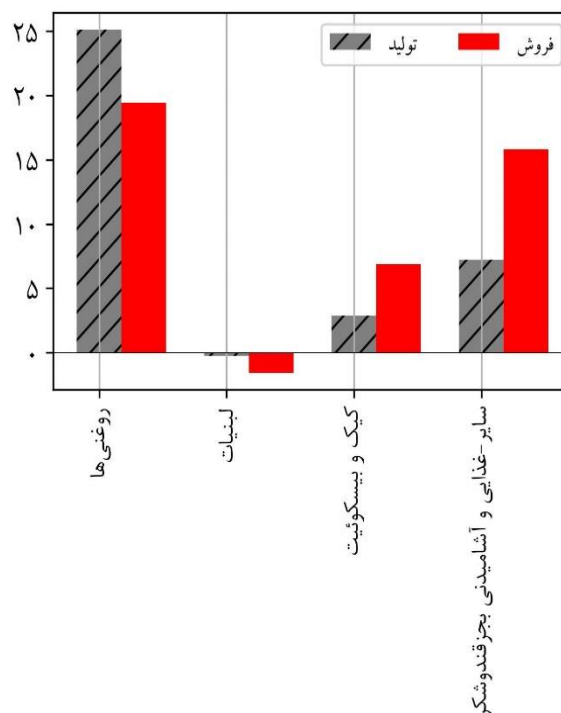
مأخذ: همان.

نمودار ۲۳. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۲۲. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر نسبت به ماه قبل (درصد)

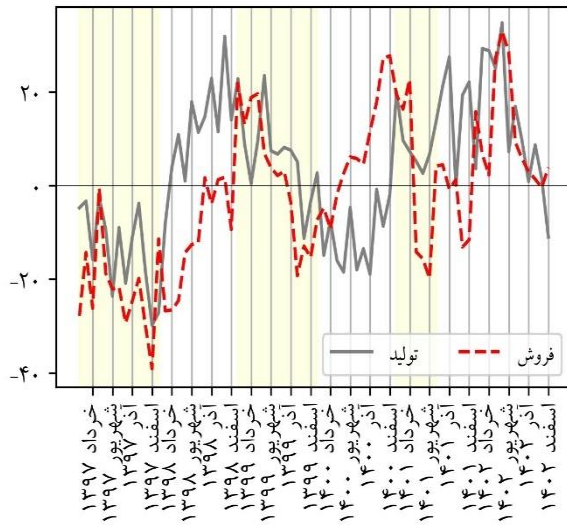

مأخذ: همان.

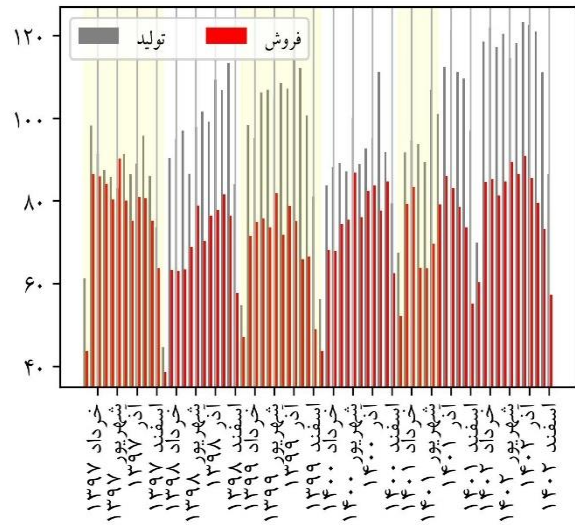
۳-۵. شاخص‌های تولید و فروش رشته‌فعالیت دارو

در اسفندماه سال ۱۴۰۲ شاخص تولید رشته‌فعالیت دارو بر مبنای شرکت‌های بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل کاهش ۱۱ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲۲/۳ درصدی داشته است. همچنین شاخص فروش آن نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش ۳/۸ درصدی و نسبت به ماه قبل کاهش ۲۱/۷ درصدی داشته است. طبق نمودار ۲۶ نسبت به ماه قبل شاخص تولید و فروش تمام زیربخش‌ها کاهش یافته است. از طرفی مطابق نمودار ۲۷ نسبت به ماه مشابه سال قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها به جز «فراورده‌های تزریقی» کاهش یافته و در مقابل شاخص فروش تمام زیربخش‌ها به جز «قرص و کپسول» افزایش یافته است.

نمودار ۲۵. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (درصد)

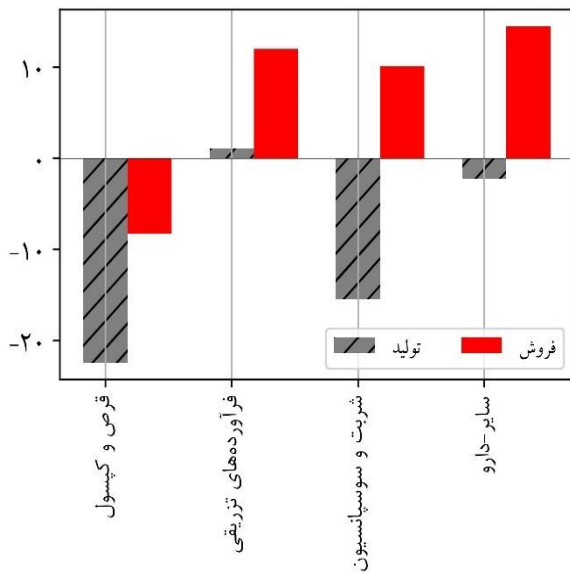

نمودار ۲۴. شاخص‌های تولید و فروش بخش دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)

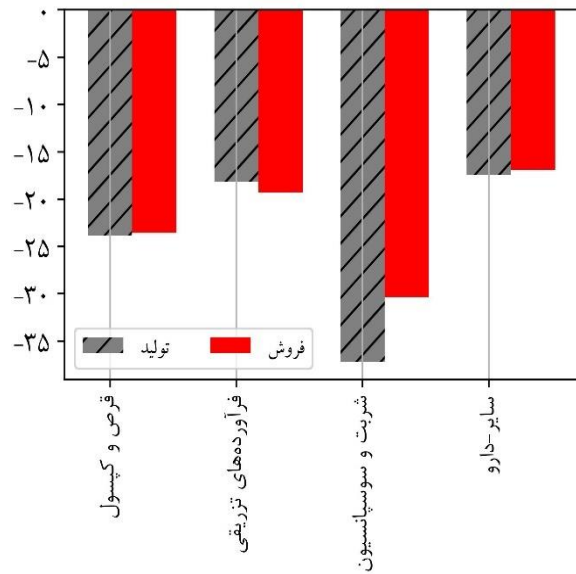

مأخذ: همان.

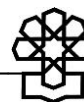
نمودار ۲۷. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

نمودار ۲۶. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های دارو نسبت به ماه قبل (درصد)

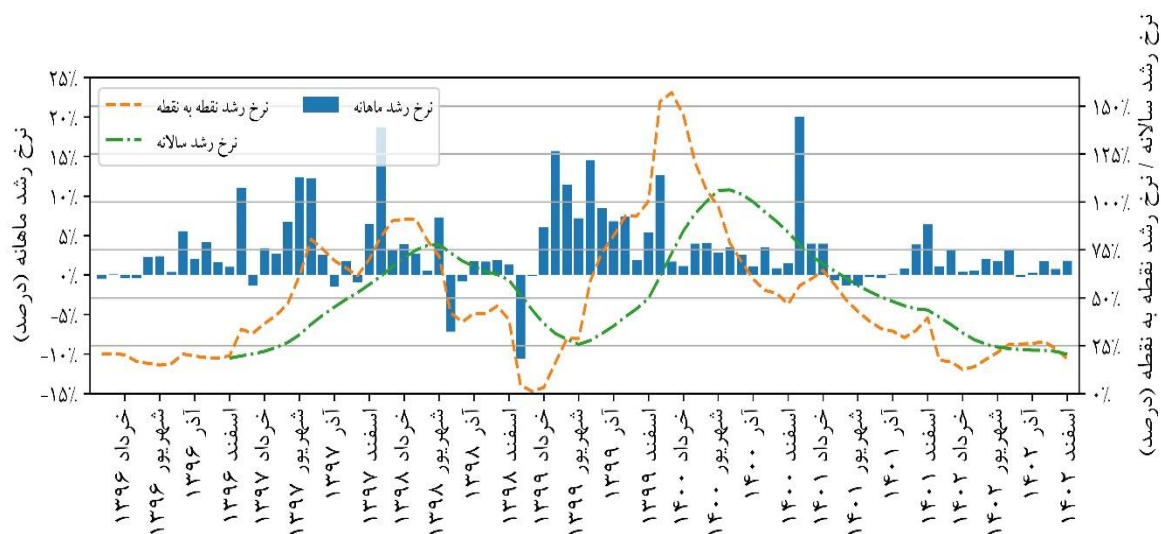
مأخذ: همان.

۴. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی

در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نرخ رشد ماهیانه^۱ قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی افزایش ۱/۸ درصدی داشته، همچنین رشد نقطه‌به‌نقطه^۲ با کاهش ۵/۵ واحد درصدی نسبت به ماه قبل، به ۱۸/۱ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین^۳ سالیانه شاخص قیمت نیز در اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل ۱/۵ واحد درصد کاهش داشته و میزان ۲۰/۵ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

نمودار ۲۸. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت (۱۳۹۵=۱۰۰)

مأخذ: همان.

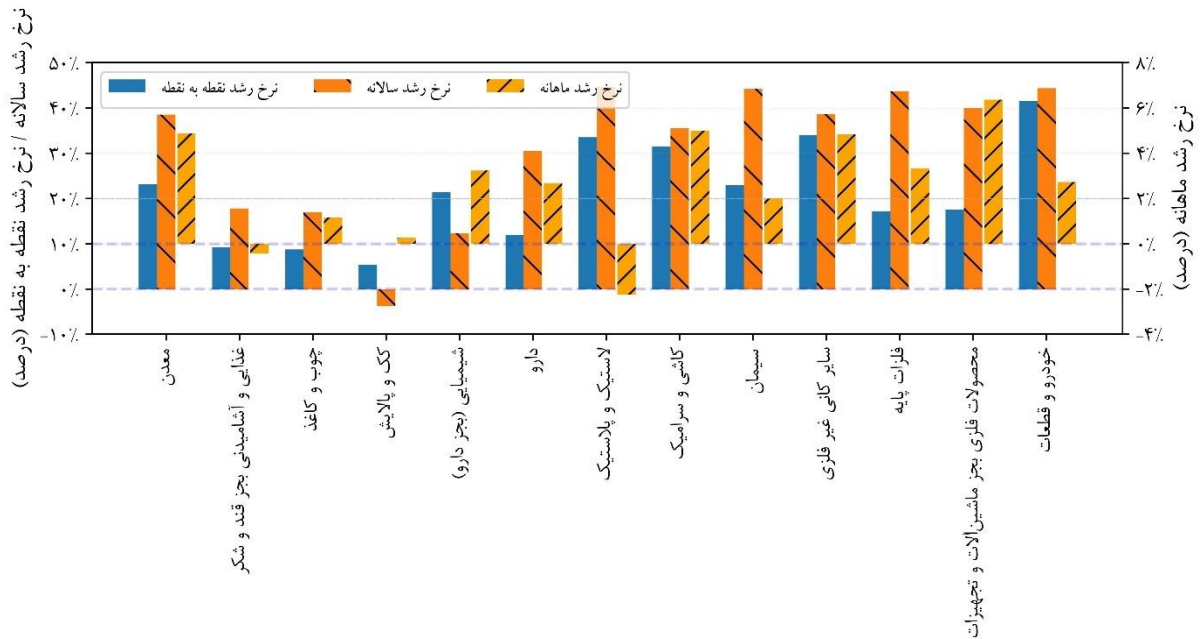
بررسی شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی نشان می‌دهد در اسفندماه سال ۱۴۰۲، رشته‌فعالیت‌های «محصولات فلزی به‌جز ماشین‌آلات و تجهیزات» و «کاشی و سرامیک» بالاترین نرخ رشد ماهیانه و رشته‌فعالیت‌های «خودرو و قطعات» و «پلاستیک و پلاستیک» بالاترین نرخ رشد نقطه‌به‌نقطه را تجربه کرده‌اند.

۱. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه قبل.

۲. درصد تغییر شاخص قیمت صنعت نسبت به ماه مشابه سال قبل.

۳. درصد تغییر میانگین شاخص قیمت صنعت در ۱۲ ماه منتهی به ماه مورد نظر نسبت به دوره مشابه سال قبل.

نمودار ۲۹. شاخص قیمت رشته‌فعالیت‌های بورسی - اسفندماه سال ۱۴۰۲

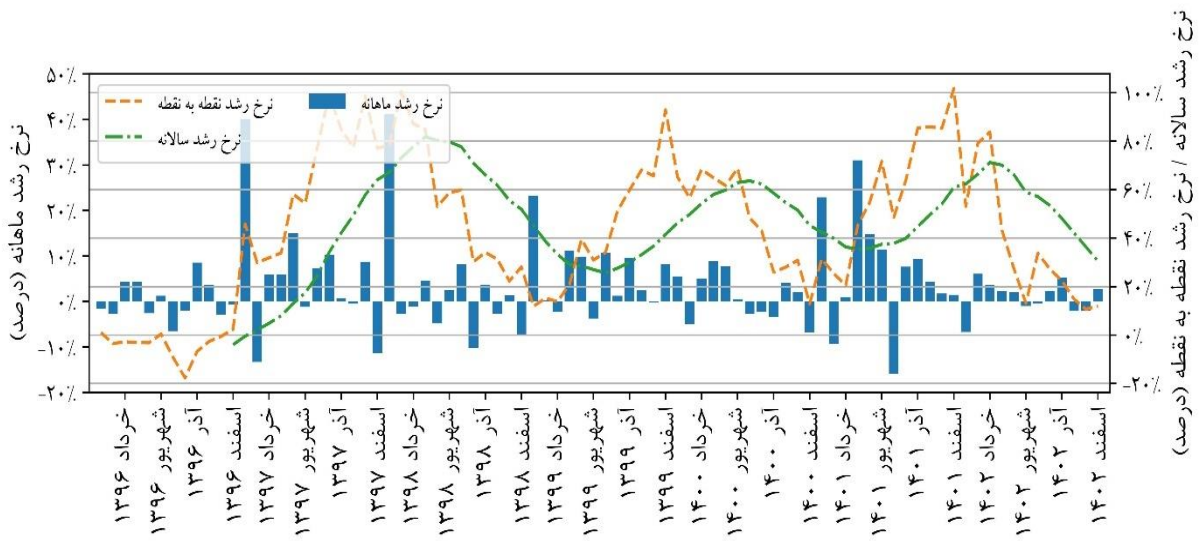

مأخذ: همان.

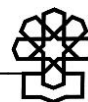
رشته‌فعالیت دارو در اسفندماه، نرخ رشد ماهیانه مثبت ۲/۶ درصدی داشته است. گفتنی است، رشد نقطه‌به‌نقطه

رشته‌فعالیت دارو نسبت به ماه پیش افزایش یافته و به ۱۲ درصد رسیده و میانگین سالیانه قیمت نیز ۳۰ درصد افزایش یافته است.

نمودار ۳۰. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت دارو (۱۳۹۵=۱۰۰)

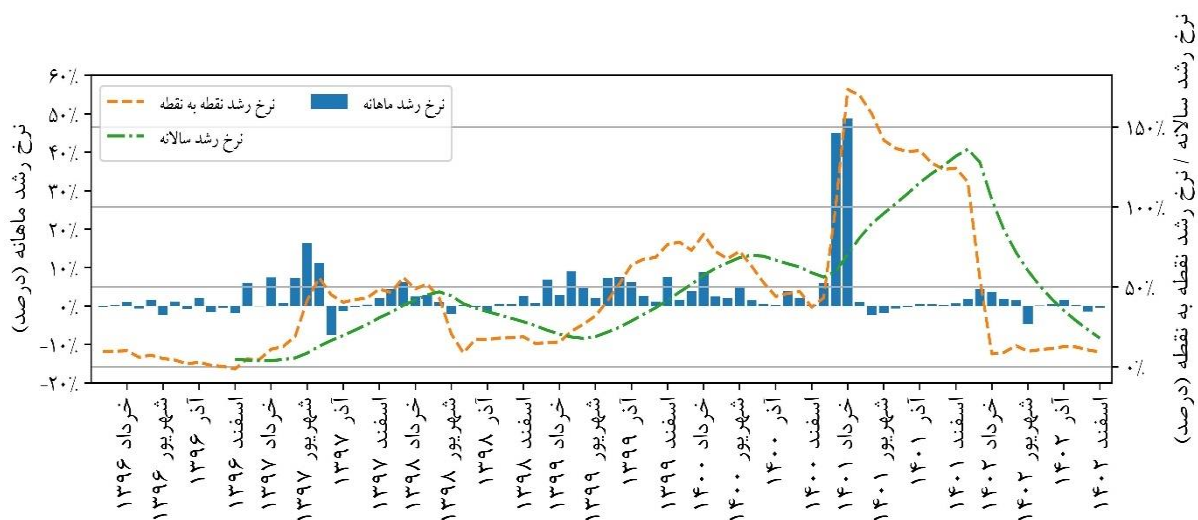
مأخذ: همان.

یکی از رشته‌فعالیت‌های دیگری که در ماه‌های ابتدایی سال ۱۴۰۱ مشمول حذف ارزش ترجیحی شد، رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر بود. بررسی روند قیمت‌ها در این رشته‌فعالیت هم بعد از گذشت چند ماه از اعمال این سیاست جالب توجه است:

مطابق نمودار ۳۱، با حذف ارزش ترجیحی مواد اولیه رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر، رشد ماهیانه شاخص قیمت این رشته‌فعالیت در اردیبهشت و خردادماه سال ۱۴۰۱ به حدود ۴۵ و ۵۰ درصد رسید، اما در ماه‌های بعد و پس از تخلیه اثر این شوک به‌شدت کاهش یافت، همچنین پس از افزایش در ماه‌های اخیر، در اسفندماه رشد ماهیانه منفی ۵/۰ درصدی داشته است. از طرفی رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص قیمت در این رشته‌فعالیت در اسفندماه به ۹/۲ درصد رسیده است. گفتنی است، میانگین سالیانه قیمت در این رشته‌فعالیت از فروردین‌ماه نزولی بوده و به ۱۷/۸ درصد رسیده است.

نمودار ۳۱. درصد تغییر شاخص قیمت رشته‌فعالیت غذایی و آشامیدنی به‌جز قند و شکر (۱۳۹۵=۱۰۰)

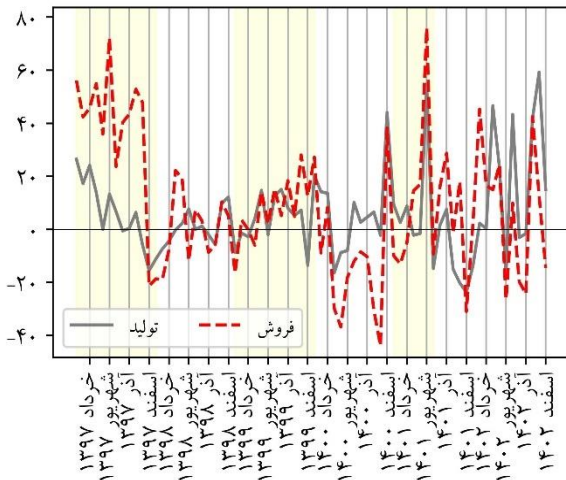

مأخذ: همان.

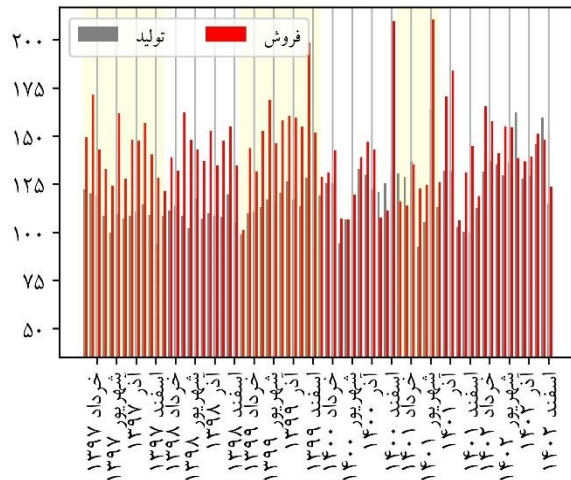
۵. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی

در اسفندماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های معدنی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۱۵/۱ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۲۸ درصدی مواجه شده و همچنین، شاخص فروش شرکت‌های معدنی بورسی هم نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱۴/۵ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۱۶/۴ درصدی مواجه شده است. مطابق نمودار ۳۴، نسبت به ماه قبل شاخص تولید تمام زیربخش‌ها و شاخص فروش زیربخش «گندله» کاهش یافته است. از طرفی مطابق نمودار ۳۵، نسبت به ماه مشابه سال قبل افزایش شاخص تولید زیربخش‌های «کنسانتره» و «گندله» منجر به افزایش شاخص تولید و کاهش شاخص فروش زیربخش «کنسانتره» و «گندله» باعث کاهش شاخص فروش شده است.

نمودار ۳۳. رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (درصد)

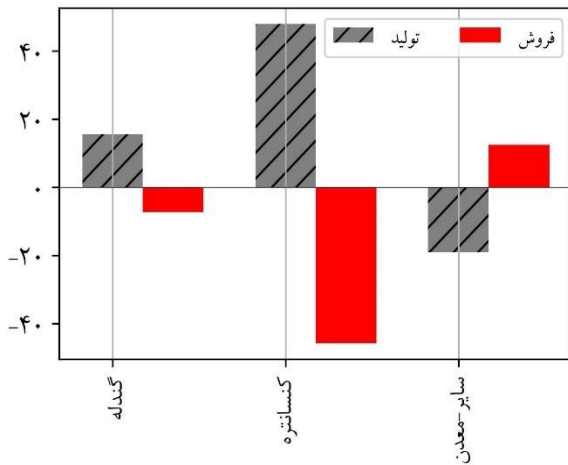

نمودار ۳۲. شاخص‌های تولید و فروش شرکت‌های معدنی بورسی (۱۰۰=۱۳۹۵)

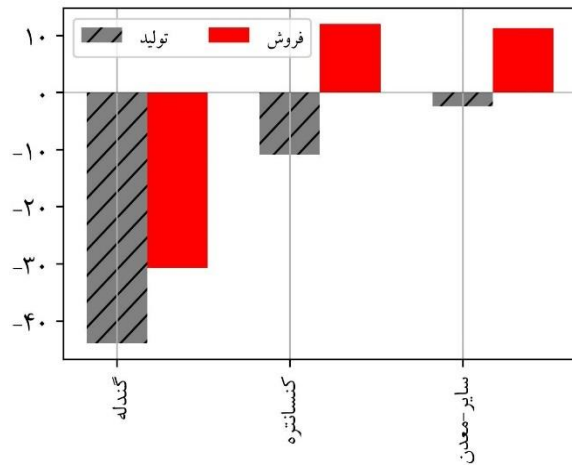

مأخذ: همان.

نمودار ۳۵. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

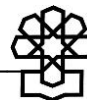
نمودار ۳۴. رشد شاخص تولید و فروش زیربخش‌های معدن نسبت به ماه قبل (درصد)

مأخذ: همان.

۶. جمع‌بندی

شاخص تولید، فروش و قیمت صنایع بورسی از اطلاعات ماهیانه ۳۲۲ شرکت بورسی استخراج می‌شود و با توجه به اینکه این شاخص با شاخص تولید صنعتی بانک مرکزی و مرکز آمار هم حرکتی مناسب دارد، با دقت زیادی می‌تواند تحولات بخش صنعت و معدن کشور را به‌صورت ماهیانه رصد کند. در این گزارش تغییرات شاخص‌های تولید، فروش

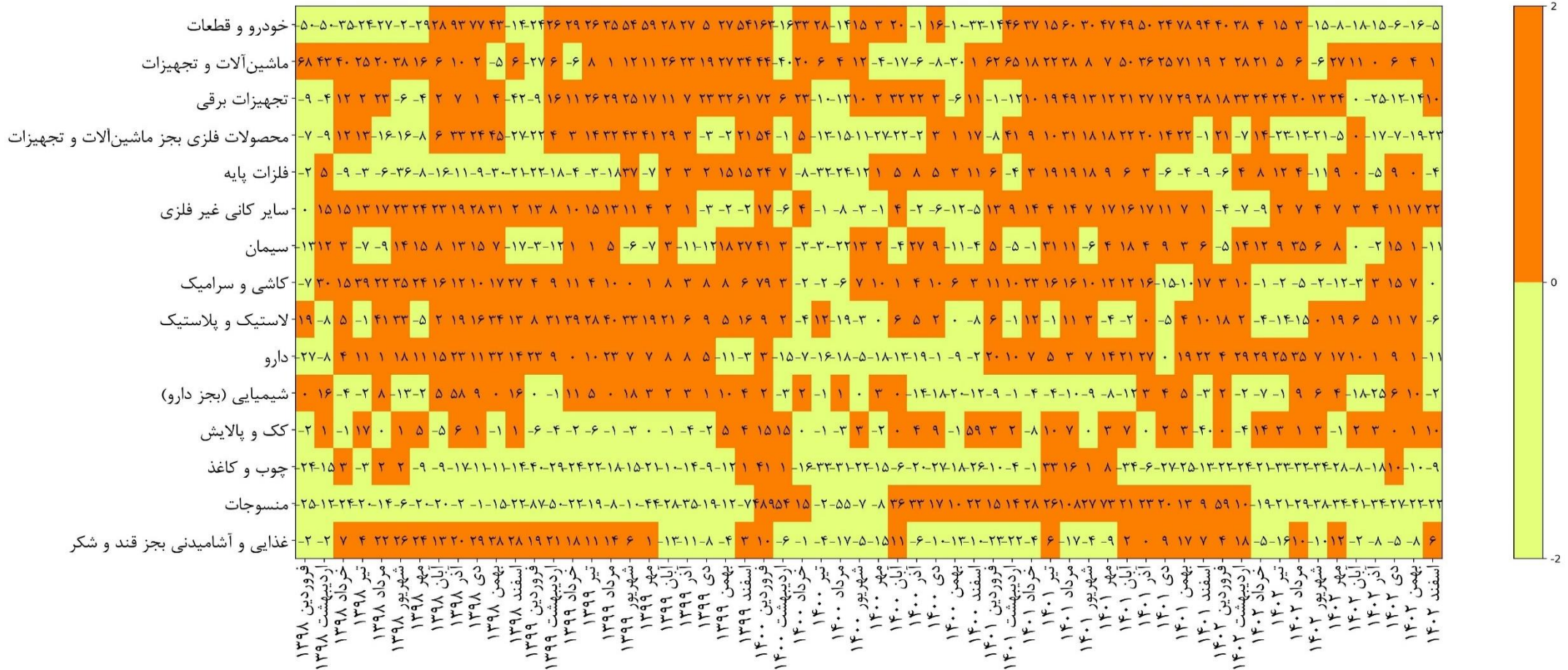

و قیمت شرکت‌های صنعتی و معدنی پذیرفته شده در بورس و همچنین مهم‌ترین رشته‌فعالیت‌های آن در اسفندماه سال ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفته است.

برآورد این گزارش نشان می‌دهد، طی اسفندماه سال ۱۴۰۲، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۰/۷ درصدی و نسبت به ماه قبل با کاهش ۲/۸ درصدی مواجه شده و همچنین شاخص فروش شرکت‌های صنعتی بورسی نسبت به ماه مشابه سال قبل با کاهش ۱ درصدی و نسبت به ماه قبل با افزایش ۶/۹ درصدی مواجه شده است. شاخص قیمت فعالیت‌های صنعتی بورسی نیز نسبت به ماه مشابه سال قبل ۱۸/۱ درصد افزایش و نسبت به ماه قبل ۱/۸ درصد افزایش یافته است.

پیوست

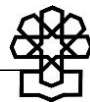
جدول ۱ پیوست. آمار مربوط به رشد تولید کل رشته‌فعالیت‌ها (نسبت به ماه مشابه سال قبل = ۱۰۰=۱۳۹۵)^۱

۱. در جدول فوق رنگ نارنجی نشان‌دهنده رشد مثبت و رنگ زرد نشان‌دهنده رشد منفی است (برای خوانایی جدول اعداد رند شده‌اند).

جدول ۳ پیوست. رشد شاخص تولید و فروش فعالیت‌های صنعتی و معدنی بورسی اسفندماه سال ۱۴۰۲

شاخص فروش			شاخص تولید			
رشد ۱۲ ماهه نسبت به ۱۲ ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	رشد ۱۲ ماهه نسبت به ۱۲ ماهه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل	رشد نسبت به ماه قبل	
۲/۶	-۱۴/۵	-۱۶/۴	۱۲/۹	۱۵/۱	-۲۸/۰	معدن
-۱/۲	-۱/۰	۶/۹	۰/۴	-۰/۷	-۲/۸	صنعت
۲/۳	۵/۹	۱۲/۶	-۱/۴	۵/۸	۱۲/۳	مواد غذایی و آشامیدنی به جز قند و شکر
-۱۵/۶	-۲۴/۸	۲۰/۹	-۲۲/۴	-۲۲/۰	۸/۹	منسوجات
-۱۳/۷	۲/۲	۱۵/۷	-۲۰/۸	-۸/۸	۳/۴	چوب و کاغذ
۰/۷	۵/۲	-۱/۵	۲/۴	۱۰/۳	۰/۱	کک و پالایش
-۵/۱	۷/۸	۵/۷	-۱/۷	-۲/۰	-۶/۸	شیمیایی (به جز دارو)
۱۰/۵	۳/۸	-۲۱/۷	۱۲/۴	-۱۱/۰	-۲۲/۳	دارو
۰/۵	۰/۴	۰/۹	۲/۲	-۵/۶	-۱۷/۱	لاستیک و پلاستیک
۷/۵	-۷/۴	۶/۹	۰/۸	-۰/۳	-۶/۹	کاشی و سرامیک
۵/۸	-۸/۲	۹/۸	۶/۳	-۱۰/۷	۹/۶	سیمان
۱۱/۸	-۱۲/۴	-۲/۸	۴/۳	۲۲/۴	-۱/۸	سایر کانی غیر فلزی
-۲/۶	-۱۱/۳	۹/۷	۱/۴	-۳/۷	۵/۰	فلزات پایه
-۱۲/۴	-۱۶/۴	-۸/۸	-۹/۶	-۲۳/۲	-۲۰/۵	محصولات فلزی به جز ماشین‌آلات و تجهیزات
۸/۷	۱۳/۹	۱۰/۴	۶/۸	۱۰/۳	۱۲/۷	تجهیزات برقی
۲/۰	-۳/۲	۳۸/۹	۸/۵	۱/۰	-۱۲/۶	ماشین‌آلات و تجهیزات
-۷/۵	-۳/۴	۴/۱	-۲/۰	-۴/۷	-۸/۶	خودرو و قطعات

پی‌نوشت

[۱]. برای اطلاعات بیشتر به گزارش پشتیبان مرکز پژوهش‌های مجلس در خصوص شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به شماره مسلسل ۱۸۰۰۱ مراجعه شود.

[۲]. برای اطلاعات بیشتر به گزارش شاخص مدیران خرید اسفندماه سال ۱۴۰۲ مراجعه شود.

<https://chambertrust.ir/digital-library/publishers.html>.

منابع و مآخذ

۱. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، معرفی و نحوه محاسبه شاخص تولید، فروش و قیمت شرکت‌های پذیرفته شده در بورس، شماره مسلسل ۱۸۰۰۱.

۲. گزارش طرح شامخ مدیران خرید اسفندماه ۱۴۰۲، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.

۳. مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران در بهمن‌ماه ۱۴۰۲، بخش صنعت و معدن، شماره مسلسل ۱۹۶۷۲.

4. www.Codal.Ir.

گزیده سیاستی

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۴۰۱، شاخص تولید و فروش شرکت‌های صنعتی بورسی به ترتیب رشد ۰/۴ و کاهش ۱/۲ درصدی را تجربه کرده است.

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، روبروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۰۲۱ ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir